

TISKOVÁ ZPRÁVA

Památkářské ocenění může získat poutní areál v Klokotech i nástěnná výzdoba měšťanského domu v Prachaticích

České Budějovice, 15. 7. 2019

Stejně jako v minulých letech bude i letos vyhlášena soutěž o Cenu Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro, která vyzdvihuje příklady dobré praxe v oblasti památkové péče a oceňuje ty, kteří se o úspěšné dílo přičinili. Českobudějovické pracoviště Národního památkového ústavu letos nominovalo obnovu interiéru poutního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Klokotech u Tábora a objev interiérových nástěnných maleb v měšťanském domě v Prachaticích.

Odborná porota bude vybírat z více než dvou desítek návrhů z celé republiky, vítězové jednotlivých kategorií (Obnova památky, restaurování; Objev, nález roku; Prezentace hodnot; Záchrana památky), budou vyhlášeni při slavnostním předávání cen Patrimonium pro futuro 2. října 2019 v bajkovém sálu na zámku Lemberk. Od 15. července až do 16. září 2019 může navíc veřejnost hlasovat na webových stránkách NPÚ pro jednu z obnov v rámci zvláštního ocenění Památka děkují. Zájemci zde najdou informace o tom, co se v loňském roce povedlo objevit, zachránit, obnovit nebo prezentovat a kdo se o to zasloužil. Vítězi on-line hlasování bude udělena cena veřejnosti „Památka děkují“ v podobě křišťálové plakety.

V Jihočeském kraji usilují o Cenu Národního památkového ústavu „Patrimonium pro futuro“ a o přízeň veřejnosti při hlasování „Památka děkují“ dva počiny: Objev nástěnných maleb v měšťanském domě v Prachaticích a Obnova poutního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Klokotech u Tábora. Oba dva projekty byly finančně podpořeny z dotačních titulů Ministerstva kultury ČR.

Restaurování a komplexní rehabilitace interiéru poutního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Klokotech probíhala v letech 2012–2018, akci spolufinancoval vlastník Římskokatolická farnost Tábor. Nominování byli restaurátoři Mgr. art. Jan Vojtěchovský, Ph.D., a BcA. Daniel Chadim.

Při obnově kostela v Klokotech se podařilo výjimečně zdařile zrestaurovat polychromovanou štukovou výzdobu a nástěnné malby prezentující barokní podobu interiéru, kterou měl poutní kostel krátce po svém dokončení v druhém desetiletí 18. století. *„Oceňujeme, že restaurátoři využívali při rekonstrukci poškozených textů a nástěnných maleb výsledků vlastního archivního průzkumu a zároveň čerpali ze soudobých ikonografických pramenů,“* zhodnotil Roman Lavička z Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích.

V severní boční kapli sv. Václava se nad záklenkem vítězného oblouku nalézá unikátní výjev s procesím, které vede tábořský děkan Jiří Josef Winkler (1689–1719), iniciátor barokní přestavby, a vedutou zamýšlené podoby klokotského poutního areálu. Během restaurování se podařilo dohledat předlohy umělců ze 17. století, které umožnily rekonstruovat zničené výjevy z legendy světce. Práce na stěnách interiéru poutního kostela a jednotlivých kaplí byly zakončeny obnovou varhanní kruchty.

„Velké překvapení přinesl nález velmi kvalitní a výtvarně nezvyklé barevnosti štukové výzdoby a architektonických prvků zejména v prostoru presbytáře. To bylo ve značném kontrastu s neuspokojivým řešením ze 70. let 20. století,“ dodal Roman Lavička.

Barokní poutní areál byl založen kolem r. 1700 v místě bývalého gotického kostelíka a byl budován bezmála 30 let. Součástí areálu jsou kostel Nanebevzetí P. Marie Klokotské, rezidence, ambity a kaple. Poutní areál v Klokotech tvoří již po několik staletí nepřehlédnutelnou dominantu místa, v roce 2018 se stal národní kulturní památkou. Dojít se k němu dá přímo z Tábora po křížové cestě, která je rovněž památkově chráněna.

V jádru středověký **měšťanský dům v Křišťanově ulici čp. 34** v Prachaticích, který stojí naproti hlavnímu vstupu do děkanského kostela sv. Jakuba Většího, skrýval donedávna jedno tajemství. Při přípravě celkové rehabilitace interiéru domu byly odhaleny nástěnné malby z několika období. Památka byla nominována v kategorii objev roku, za mimořádně zdařilé restaurování interiéru byli nominováni MgA. Jana Weisserová a MgA. Michal Vedral, obnovu spolufinancoval soukromý vlastník památky.

Na třech stěnách jedné místnosti se podařilo odkrýt a restaurovat podstatnou část pozdně barokní výzdoby z druhé poloviny 18. století. Neobvykle provedené a umístěné malby na okrově zbarvených stěnách zobrazují iluzivní plastické rámy, které nabízejí preromanticky pojaté výhledy do volné krajiny. Barokní umělec pracoval technikou *chiaroscuro*, která využívá kontrastů mezi světlem a tmou. „*Vzhledem k celkovému charakteru malby byl nečekaným objevem oltářní retábl namalovaný mezi okny, doplněný je krucifixem a ozdoben vázami a rokajemi,*“ prozradil Roman Lavička a dodává, že chybějící spodní část malby naznačuje, že původně před ní na podlaze stávalo klekátko.

Místnost byla nástěnnou malbou proměněna v iluzivní interiér altánku či *lusthausu*. „*Ovšem malovaný oltář dokládá, že tato místnost nesloužila jen k odpočinku, ale i k soukromé zbožnosti tehdejšího majitele a jeho rodiny,*“ doplnil Roman Lavička. Na základě archivního výzkumu je možné téměř s jistotou předpokládat, že objednavatelem výzdoby byl prachatický měšťan a radní Johann Millner, který dům vlastnil v letech 1758–1775. Odhalené a restaurované nástěnné malby naznačují vysokou životní úroveň a dobově progresivní estetické preference měšťanské elity venkovského města v druhé polovině 18. století.

Předem děkujeme za zveřejnění zprávy v médiích.

Více informací na <https://www.npu.cz/pamatky-dekuji>

Kontakty:

- **PhDr. Roman Lavička, Ph.D.**

NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, mob. 602 627 384, lavicka.roman@npu.cz

- **Mgr. Martin Gaži**

NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, mob. 724 929 933, gazi.martin@npu.cz

- **Mgr. Kateřina Voleská**

NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, mob. 776 627 956, voleska.katerina@npu.cz

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je v Jihočeském kraji naplňovat poslání odborné instituce památkové péče dané zejména zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Českých Budějovicích zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu a vydává řadu publikací, provádí archeologické průzkumy, provozuje galerii na Senovážném nám. 6. v Českých Budějovicích. Další informace naleznete na www.npu.cz.

Cena Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro s podtitulem Společenské ocenění příkladů dobré praxe vyhláší a uděluje NPÚ od roku 2014 ve snaze zhodnotit a vyzdvihnout, co se v oblasti památkové péče podařilo, a ocenit ty, kteří se o úspěšné dílo přičinili. Celostátní hodnocení probíhá v několika fázích. Členové odborné komise nejprve vypracují k nominacím expertní posudky, s nimiž se navzájem seznámí. Poté na společném zasedání na základě hlasování navrhnou vítěze a návrhy předloží generální ředitelce Národního památkového ústavu Nadě Goryczkové, která ocenění uděluje. Generální ředitelka může rovněž udělit mimořádné ocenění, případně vyzdvihnout za přínos památkové péči výraznou osobnost. Cena má podobu diplomu a pamětní plakety, laureáti navíc získají roční předplatné odborného časopisu *Zprávy památkové péče* a roční rodninou vstupenku na objekty ve správě Národního památkového ústavu. Od roku 2015 se do hodnocení může zapojit i veřejnost, která hlasuje on-line pro vítěze ceny Památky děkují.